

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวคำถามที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้กำหนดนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

ในฐานะอนุกรรมการ/คณะทำงาน.....

หัวข้อวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา

ณ สำนักงาน.....

1. ท่าน / หน่วยงานของท่าน ได้ดำเนินการอะไรไปแล้วบ้าง (เน้นการป้องกันแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ด้านแรงงาน) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2554 – 2559 ว่าด้วยความร่วมมือ 5 ด้าน อันประกอบด้วย
 - 1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน
 - 1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการดำเนินคดี
 - 1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ
 - 1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน
 - 1.5 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูล
2. ผลการดำเนินงานดังกล่าว (ตามข้อ 1) เป็นอย่างไร
3. ในทัศนะของท่าน ยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวด้วยความร่วมมือ 5 ด้าน มีจุดอ่อน จุดแข็ง หรือปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง
4. ท่านมีข้อเสนอแนะด้านแนวทางความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างไร เพื่อให้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทั้ง 5 ด้าน บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานสากล และหลักสิทธิมนุษยชน (อาจรวมถึงสามารถรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงาน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภาคผนวก ข

แนวคำถามที่ใช้ประชุมกลุ่มย่อย ร่วมกับผู้ประกอบการหรือนายหน้า
ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับทุกภาคส่วน
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ด้านแรงงาน จังหวัดชลบุรี

1. ประเด็นแนวทางการบูรณาการของภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการ
เพื่อป้องกันปัญหาค้ามนุษย์ในรูปแบบบังคับใช้แรงงาน
 - 1.1 สภาพปัญหาและข้อจำกัด เป็นอย่างไร
 - 1.2 แนวทางแก้ไขร่วมกันควรเป็นอย่างไร
2. ประเด็นแนวทางการประสานงานของส่วนราชการและภาคเอกชน
ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายด้านแรงงาน
 - 2.1 สภาพปัญหาและข้อจำกัด เป็นอย่างไร
 - 2.2 แนวทางบูรณาการความร่วมมือของทุกฝ่าย ควรเป็นอย่างไร

ภาคผนวก ก

แนวคำถามของ UNIAP ที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 6 ประเทศ ในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงและสาละวิน

ประเภทผู้ให้ข้อมูล	ตัวอย่างคำถาม
4. ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวน 252 คน (ตั้งคำถามจากงานวิจัยขององค์กรระหว่างประเทศเพื่อประเมินความช่วยเหลือด้านการกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยการสนับสนุนของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง)	-กรณีการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 1. อะไรเป็นอุปสรรคในการสื่อสาร ระหว่างกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายในประเทศไทย และสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร 2. อะไรเป็นสาเหตุเกี่ยวข้อง ไม่ให้เกิดกรณีที่ผู้เสียหายอาจไม่ได้รับการคัดแยกว่าเป็นผู้เสียหายในประเทศไทยได้บ้าง และสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร 3. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการคัดแยกผู้เสียหายที่อาจเกิดขึ้นในประเทศไทย และสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร 4. มีมาตรการใดที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการกักขังผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และมีหน่วยงานใดบ้างที่เกี่ยวข้อง 5. จะสามารถแก้ไขปัญหาระหว่างกระบวนการคัดแยกได้อย่างไร 6. จะสามารถลดความกลัว ความสับสน และความไม่ไว้วางใจ ที่มักเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายได้อย่างไร 7. หน่วยงานมีหน้าที่ในการคัดแยกผู้เสียหาย จะสามารถเข้าถึงผู้เสียหายมากขึ้นได้อย่างไร หน่วยงานเหล่านี้จะเป็นที่รู้จักของผู้เสียหายมากขึ้นได้อย่างไร 8. การคัดแยก ไม่ใช่หนทางแก้ไขปัญหามัน เมื่อผู้เสียหาย จำเป็นต้องทำงาน / หารายได้ จะมีวิธีแก้ไขปัญหานี้อย่างไร 9. มีระเบียบขั้นตอนใดบ้าง (หรือต้องมี) เพื่อให้แน่ใจว่า ผู้เสียหายได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม และสามารถปรับปรุงระเบียบขั้นตอนเหล่านั้นให้ดีขึ้นได้อย่างไร
	-กรณีการกลับบ้าน 1. ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการส่งกลับ 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการส่งกลับประเภทใดที่จำเป็น และสามารถสื่อสารข้อมูลเหล่านี้ให้ผู้เสียหายที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไร 1.2 กรณีการส่งกลับล่าช้า ผู้เสียหายมีทางเลือกใดบ้างในแง่ของการอยู่อาศัยในสถานคุ้มครอง จะสามารถผนวกสิทธิในการรับหรือปฏิเสธความช่วยเหลือของผู้เสียหายเข้าไปใน

	ขั้นตอนและระเบียบวิธีปฏิบัติได้อย่างไร 1.3 เนื่องจากความล่าช้าในการส่งกลับมักถูกมองว่าเป็นโทษและไม่ได้เป็นประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย จะสามารถเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการบริหารจัดการและกลไกทางกฎหมายใดได้บ้าง เพื่อลดระยะเวลาการอยู่อาศัยในสถานกักขัง และ ทำให้แน่ใจว่าการอยู่อาศัยในสถานกักขังเป็นไปโดยความเต็มใจของผู้เสียหาย ไม่ใช่โดยการบังคับ 2. กรณีผู้เสียหายจากการก้ำกัมนุญหลายราย รวมถึงผู้เสียหายที่เป็นเด็ก เดินทางกลับบ้านเอง 2.1 ผู้เสียหายซึ่งเดินทางกลับเองต้องเผชิญกับปัญหาหลากหลาย เช่น การเป็นหนี้ ความบอบช้ำทางจิตใจ และ ความเสี่ยงต่อการขู่ว่าและการถูกก้ำกัมนุญซ้ำ ทั้งนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาลำนี้ได้อย่างไร 2.2 การส่งกลับจากต่างประเทศ ภายในประเทศ/กลับสู่ชุมชนบ้านเกิด ที่มีการวางแผนเป็นอย่างดีคือต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง - <u>กรณีข้อท้าทายของกระบวนการการกลับถิ่นสู่สังคม</u> 1. ผู้เสียหายจากการก้ำกัมนุญจำนวนมากไม่ได้รับความช่วยเหลือ 1.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ จะสามารถคัดแยก และเข้าถึงกลุ่มผู้เสียหายที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือได้อย่างไร 2. การบังคับให้ได้รับความช่วยเหลือ การได้รับความช่วยเหลือไม่ได้เป็นไปโดยความสมัครใจเสมอไป ผู้เสียหายบางราย “ถูกบังคับให้ได้รับความช่วยเหลือ” 2.1 ผู้ปฏิบัติงานต้องทำอะไรให้ผู้เสียหายได้รับข้อมูลครบถ้วนก่อนผู้เสียหายจะตัดสินใจ รวมถึงการเคารพการตัดสินใจของผู้เสียหาย 2.2 ผู้เสียหายมีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธความช่วยเหลือหรือไม่
	3. บางรายปฏิเสธที่จะได้รับความช่วยเหลือด้านการกลับ (ถิ่น) สู่สังคม 3.1 จะสามารถแก้ไขปัญหาคำที่ผู้เสียหายปฏิเสธที่จะได้รับความช่วยเหลือได้อย่างไร 3.2 มีเหตุผลอื่นหรือไม่ที่ผู้เสียหายบางรายจะปฏิเสธความช่วยเหลือในประเทศไทย 4. การประสานงานที่ไม่ดีพอ การส่งต่อ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านการกลับ (ถิ่น) สู่สังคมที่ยังไม่เพียงพอ 4.1 อะไรคืออุปสรรคในการส่งต่อระหว่างหน่วยงาน และ จะสามารถแก้ไขปัญหานี้อย่างไร 5. การให้ข้อมูลไม่เพียงพอเกี่ยวกับสถานะการก้ำกัมนุญและความช่วยเหลือที่มีอยู่ 5.1 อะไรคืออุปสรรคที่ทำให้ผู้เสียหาย ไม่ได้รับทราบข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง เกี่ยวกับสิทธิและทางเลือกในการได้รับความช่วยเหลือที่เขาควรได้รับ 5.2 มียุทธศาสตร์/เครื่องมือใดบ้าง ที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยแก้ไขอุปสรรคนี้

	6.ทราบาป ที่ทราบาปที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวและชุมชนซึ่งเป็นขีดขวางความสำเร็จในการกลับ (คืน) ผู้สังกม 6.1 มีทราบาปหลายแบบ สำหรับผู้เสียหายแต่ละประเภทหรือไม่ 6.2 ทราบาป ส่งผลกระทบต่อกรกลับ (คืน) ผู้สังกมอย่างไร/ลดผลกระทบนี้ได้อย่างไร 7.อุปสรรคด้านการบริหารจัดการ ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ กลายเป็นอุปสรรคในกระบวนการการกลับ (คืน) ผู้สังกม 7.1 มีขั้นตอนการบริหารจัดการใดบ้างในประเทศไทย และขั้นตอนเหล่านี้ยับยั้งความสำเร็จในการกลับ (คืน) ผู้สังกมอย่างไร 7.2 จรรยาบรรณและ/หรือระเบียบจริยธรรมใดบ้างที่สามารถนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านกรการกลับ (คืน) ผู้สังกมในประเทศไทย 8.ความยั่งยืนโดยทั่วไป การให้ความช่วยเหลือด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกมจะได้รับงบประมาณสนับสนุน จากผู้บริจาคต่างประเทศ และดำเนินงานโดยองค์กรทั้งเอนาเอกชนและองค์การระหว่างประเทศ 8.1 การดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์รูปแบบใดบ้าง ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล และรัฐบาลควรให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน/กิจกรรมใดเพิ่มอีกบ้าง - กรณิการให้ความช่วยเหลือด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกมแก่ผู้เสียหายรายบุคคล 1.การให้บริการรายบุคคล ความช่วยเหลือมักไม่ได้ถูกออกแบบตามความต้องการและสถานการณ์ของผู้เสียหายแต่ละคน 1.1 ผู้เสียหายจะสามารถมีส่วนร่วมในการออกแบบและติดตามแผนการกลับ (คืน) ผู้สังกมของตนได้อย่างไร
	2. ข้อจำกัดในบริการที่มีอยู่ บริการด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกม บางด้านไม่ได้มีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะทางเลือกสำหรับผู้เสียหายที่เป็นผู้ชายและเด็กผู้ชาย และบริการพิเศษสำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก 2.1 บริการใดบ้างที่มีอยู่น้อยสำหรับผู้เสียหาย เพราะเหตุใดและทำอย่างไรจึงจะเพิ่มบริการได้ 2.2 อะไรเป็นอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายที่เป็นผู้ชาย ความต้องการของ ผู้เสียหายที่เป็นผู้ชายแตกต่างจากความต้องการของผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิงอย่างไร 2.3 ควรออกแบบการให้ความช่วยเหลือด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกมสำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็กอย่างไร 2.4 ต้องมีทักษะและความชำนาญพิเศษใดบ้างในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และหน่วยงานจะเสริมสร้างทักษะและความชำนาญพิเศษเหล่านี้ได้อย่างไร

	3. การไม่สนองตอบความต้องการรักษาพยาบาลที่เร่งด่วน อาจกระทบต่อการให้ความช่วยเหลือด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกมได้ 3.1 ผู้เสียหายบางรายสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ มากกว่าผู้เสียหายรายอื่นหรือไม่ เช่น ผู้เสียหายที่อยู่ในสถานคุ้มครอง 4. การให้ความช่วยเหลือด้านจิตสังคมและการให้คำปรึกษาที่ไม่เพียงพอ รวมถึงการให้ความดูแลเป็นพิเศษแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็กไม่เพียงพอ 4.1 อะไรเป็นอุปสรรคในการรับความช่วยเหลือด้านจิตสังคมและจะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร 5. การต้องการความช่วยเหลือโดยมีประเด็นด้านบริหารจัดการและด้านกฎหมาย 5.1 มีประเด็นด้านกฎหมาย/บริหารจัดการใดบ้างที่ผู้เสียหายต้องเผชิญและประเด็นเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการของผู้เสียหายอย่างไร 6. การให้ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจมักไม่ได้ถูกแปลงเป็นทางเลือกและการเสริมพลังอำนาจทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน 6.1 การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ จะนำไปสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจทางเศรษฐกิจของผู้เสียหายได้อย่างไร 7.การไม่ตระหนักถึงบริบททางครอบครัว และความต้องการความช่วยเหลือของครอบครัวผู้เสียหาย ส่งผลต่อความสำเร็จในการกลับ (คืน) ผู้สังกมของผู้เสียหาย 7.1 จะสามารถตอบสนองความต้องการความช่วยเหลือต่างๆของผู้เสียหายและครอบครัวเขาได้อย่างไร 7.2 มีทางเลือกใดบ้างในการส่งต่อสมาชิกครอบครัวผู้เสียหายเพื่อรับความช่วยเหลืออื่นเมื่อหน่วยงานด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกมไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเขาได้โดยตรง
	8.การติดตามรายกรณี การกลับ (คืน) ผู้สังกมที่ยั่งยืน จำเป็นต้องใช้เวลานานพอและต่อเนื่อง 8.1 ได้มีการคำนึงถึงมุมมองของผู้เสียหายอย่างไรในกระบวนการติดตามผล 8.2 มีประเด็นด้านจริยธรรมใดบ้างในการติดตามกระบวนการกลับ (คืน) ผู้สังกม 9.ภาษาอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือด้านการกลับ (คืน) ผู้สังกมคือภาษา 9.1 จะสามารถแก้ไขปัญหारे่องภาษาอย่างไร ให้ได้ผลจริง และมีประสิทธิภาพ -ประเด็นด้านปรัชญา ศักยภาพ และพฤติกรรม ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกลับผู้สังกม 1. สิทธิและผลประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหายไม่ได้รับการคุ้มครองเสมอไปตลอดกระบวนการ นั่นคือ คดีอาญา และการเรียกร้องค่าชดเชย 1.1 ผู้เสียหายต้องการข้อมูลใดบ้าง เพื่อประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางกฎหมาย และมีวิธีใดที่จะสามารถสื่อสารข้อมูลนี้ได้อย่างมี

	ประสิทธิผล 1.2 ผู้เสียหายสามารถปฏิเสธที่จะเป็นพยาน ไม่ว่าขั้นตอนใดของกระบวนการยุติธรรมได้ไหม 2. มีกฎระเบียบและข้อกำหนดมากมาย ซึ่งจำกัดอิสระและพลังอำนาจของผู้เสียหาย 2.1 มีการประเมินกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างไร 2.2 มีการประเมินบ่อยแค่ไหนและโดยใคร 2.3 มีการรับฟังความเห็นของผู้ได้รับประโยชน์บ้างหรือไม่ 3. ประเด็นด้านคุณภาพของการดูแล และศักยภาพของหน่วยงานด้านการกลับ (คืน) ผู้สังคม 3.1 ต้องมีการเปลี่ยนแปลงใดบ้าง เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการดูแล และศักยภาพผู้ให้บริการ 3.2 มีกลไกใดบ้างในการรายงาน/ตรวจสอบปัญหา เช่น คุณภาพการดูแลที่ต่ำกว่ามาตรฐาน 4. กรณีของการเลือกปฏิบัติ การปฏิบัติไม่ดี การขัดแย้งระหว่างที่ผู้เสียหายได้รับความช่วยเหลือ 4.1 มีกลไกใดบ้างในการรายงานปัญหา เช่น การเลือกปฏิบัติและการขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานคุ้มครอง มีระบบใดอยู่บ้างในการตรวจสอบ
--	--